

Yves Degryse & Alva Ishii / BERLIN & NTGent

Sonder

première 18 februari 2027

De voorstelling ‘Sonder’ is een opvallend ambitieuze theaterproductie die geavanceerde technologie combineert met een diepgaande reflectie over wat het betekent om mens te zijn en anderen te ontmoeten.

Sonder bouwt voort op een project van de Gentse kunstfotografe Kaat Pype. Vier jaar geleden verloor zij onverwachts haar moeder. Op zoek naar een manier om haar vader te steunen, en tegelijk zelf te kunnen rouwen, deed ze [een oproep aan alleenstaande vrouwen](#) die bereid waren hem voor even in huis te nemen. Voor *Sonder* maken Yves Degryse en BERLIN een making-of-documentaire over het project van Pype. Haar vader, geen acteur maar een voormalig politieagent, is tegelijk een van de hoofdpersonages in de voorstelling. Op het podium praat hij met zijn overleden vrouw, in dialogen die deels gescript en deels geïmproviseerd zijn. Het publiek vraagt zich af hoe lang een rouwende echtgenoot zijn denkbeeldige gesprekken kan voortzetten.

Geleidelijk aan wordt duidelijk dat de imaginaire gesprekken echt zijn. Tenminste, ze lijken echt. Of nog preciezer: ze zijn echt, maar niet in traditionele zin. In *Sonder* wordt de rol van de overleden moeder gespeeld door Alva Ishii, de digitale huisartiest van NTGent gecreëerd met kunstmatige intelligentie. In de maanden voorafgaand aan de première zal Alva Ishii herinneringen aan de moeder in zich opnemen: foto's, video's, documenten,... In het stuk draagt Alva haar stem, geeft ze antwoorden die de moeder had kunnen geven, en verschijnt ze (mogelijk) zelfs op scène als haar fysiek evenbeeld.

Loslaten

Toch is *Sonder* geen voorstelling over kunstmatige intelligentie. Het is een voorstelling die technologie gebruikt om het ongrijpbare mysterie van (het leven na) de dood te proberen begrijpen. Wat betekenen verlies en rouw als de overledene dankzij technologie mee aan onze eettafel zit? Wat gebeurt er als iemand na zijn dood – op manieren die we ons lang niet konden voorstellen – deel blijft uitmaken van ons leven? Helpt die aanwezigheid ons een moeilijke rouwperiode doorkomen? Of is ze een steeds pijnlijker uitstel van het onvermijdelijke proces van loslaten?

Net als [Living Apartment Together](#) (2025), de vorige voorstelling van Yves Degryse, BERLIN en NTGent, is *Sonder* een diepgaand onderzoek naar wat het betekent om iemand écht te ontmoeten. Wat is er nodig – in het theater en daarbuiten – om empathie en sociale verbinding te creëren tussen publiek en personages, tussen toeschouwers onderling, en tussen het publiek en de stad rondom het theater?

Goose Bumps Tech Lab

Sonder sluit nauw aan bij de onderzoeksvraag van het [Goose Bumps Tech Lab](#). Via de kunst en met radicale verbeelding als strategie, stellen artistiek leider Yves Degryse en NTGent in dat labo de snelle ontwikkeling van nieuwe technologieën zoals AI in vraag. Niet vanop een afstand maar door de toepassing ervan te onderzoeken in het creëren en insceneren van theater.

Kunstmatige intelligentie wordt in *Sonder* gebruikt om bovenmenselijke activiteiten in het theater te introduceren. Niet als een middel om mensen te vervangen, maar om precies datgene te doen wat we zelf niet kunnen. In casu: met uitzonderlijke precisie de stem en het uiterlijk van een overleden moeder nabootsen. Tegelijkertijd stelt *Sonder* de onvermijdelijke introductie van AI in de podiumkunsten en het dagelijks leven ter discussie.

Gedreven door winstbejag raast de technologische evolutie onverminderd verder. Er is amper tijd om na te denken over de betekenis van ontelbare nieuwe mogelijkheden. En nauwelijks ruimte om (collectieve) bedenkingen te formuleren. Waar kunnen we nog ervaren, debatteren en reflecteren, behalve in de kunst?

VOORLOPIGE CREDITS

Concept Yves Degryse & Kaat Pype

Script & regie Yves Degryse

Met Denis Pype (Vake), Lieve Fonteyne (Moeke), Kaat Pype, Yves Degryse

Live muziek Berlinde Deman

Dramaturgie Matthias Velle

Artistieke medewerking Beyond The Spoken / Barbara Raes

Video-ontwerp Geert De Vleeschauwer

Lichtontwerp Dennis Diels

Decorontwerp Manu Siebens

Styling Marij de Brabandere

Compositie muziek & soundscape Peter Van Laerhoven

Digital imaging Joni De Borger & Stijn Jansen